

4V-hanke
Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin

HYVÄ KÄYTÄNTÖ

LASTEN JA NUORTEN OSALLISTUMINEN KAUPUNKISUUNNITTELUUN

Avainsanat: osallisuus, koulu, päivähoido, lasten ja nuorten vapaa-ajan toiminta, toimintavinkki

Kenelle: kouluille, päiväkodeille, lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintaa järjestäville, kaupunkisuunnittelun toimijoille

Tavoite

Tavoitteena on tuoda lasten ja nuorten näkökulmaa kaupunkisuunnitteluun. Samalla lapset ja nuoret pääsevät vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä sekä saavat osallisuuden kokemuksia.

Hyvä käytäntö pähkinänkuoressa

Lapset ja nuoret tutustuvat työpajassa omaan lähiympäristöönsä eri aistein ja arvioivat sitä eri menetelmin. Havaintoja käsitellään suullisesti, kuvin ja kirjoituksin, minkä jälkeen tehdään parannusehdotuksia. Lasten ja nuorten mielipiteet toimitetaan kaupunkisuunnittelijoille tai muille tahoille, jotka voivat hyödyntää mielipiteitä suunnittelutyössä. Lapset ja nuoret ovat kiinnostuneita omasta elinympäristöstään ja näkevät kauneutta siellä, missä aikuiset eivät välttämättä näe ja toisaalta ihmettelevät avoimesti mieltä askarruttavia asioita.

Toteuttaminen

Ennen työpajan toteuttamista on suunniteltava pajan sisältö ja valittava tarkasteltavat kohteet sekä mietittävä miten pajan tulokset kootaan ja miten niistä viestitään. Lapsi- ja nuorisoryhmät tavoittaa parhaiten suoralla yhteydenotolla kouluun, päiväkotiin, nuorisotaloon jne. Pajat toteutetaan osin ulkona lasten tai nuorten omassa elinympäristössä ja osin sisällä koulussa, päiväkodissa tai muussa ryhmän kokoontumistilassa. Pajat voi vetää ryhmän oma ohjaaja tai suunnitteluprosessia vetävän tahon tarjoama ohjaaja. Pajojen jälkeen kootaan tulokset raportiksi, joka toimitetaan kohteen suunnittelusta vastaavalle taholle.

Resurssit

Ohjaajia tarvitaan 1–3 riippuen ryhmän koosta ja lasten tai nuorten iästä. Ajankäyttö riippuu toteutuksesta. Suunnitteluun tarvitaan aikaa muutama tunti. Pienempien lasten kanssa tunti on sopiva aika pajan kestoksi, vanhempien lasten ja nuorten kanssa voidaan käyttää useampi tunti. Toteutustavasta riippuen välineiksi voidaan tarvita piirustustarpeita, kameroita, tietokoneita tekstin- ja kuvankäsittelyohjelmiseen ja/tai lasten mielenkiinnon herättävää rekvisiittaa.

4V-hanke
Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin

HYVÄ KÄYTÄNTÖ

LASTEN JA NUORTEN OSALLISTUMINEN KAUPUNKISUUNNITTELUUN

Kokemuksia

Asukkaiden ääni haluttiin kuuluviin Vantaalla *Korson keskustasuunnitelman* päivittämistyössä. Mielenpitoita kerättiin prosessin aikana yleisesti asukkailta sekä erikseen lapsilta, nuorilta, vanhuksilta ja maahanmuuttajilta. Lasten ja nuorten työpajoissa koottiin mielenpitoita, jotka toimitettiin kootusti muiden asukasmielipiteiden kanssa kaupunkisuunnittelukeskukseen sekä muille kaupungin kehittämiseen liittyville tahoille. Pajat toteuttivat Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijat 4V-hankkeessa.

Lumon lukion valokuvauskurssilaiset kävelivät Korson keskustassa pienissä ryhmissä ja valokuvasivat kohteita, joissa oli heidän mielestään kehittämistarpeita. Kuvia muokattiin kuvankäsittelyohjelmalla ja niistä muodostettiin ennen–jälkeen-kuvapareja. Kuvissa esiintyviä teemoja olivat esimerkiksi viihtyisyys, esteettisyys, turvallisuus, vehreys, siisteys ja töhryttömyys, houkuttelevuus ja toiminnan järkevyyt.

Leppäkorven koulun ekaluokkalaiset piirsivät oman unelmiensa keskustan. Tehtävästä heränneet lasten ajatukset kirjattiin muistiin. Keskeisimpiä teemoja kuvissa olivat leikkipuistot, uimahalli, karkkikauppa, puistot, turvallisempi koulumatka, luonnonläheisyys, siisteys sekä harrastetilat. Neljäsluokkalaiset kirjoittivat hyviä ja huonoja asioita Korson keskustasta. Toiveina olivat karkkikauppa, eri urheilulajien harrastuspaikat, puistot sekä erilaiset kaupat ja ravintolat. Ikäviä asioita olivat humalaiset ja baarit, roskat, töhryt ja turvattomuus.

Ankkalammen ja Korson päiväkodin eskariryhmät tekivät kävelykierrokset päiväkodin lähiympäristössä. Aluksi tarkastettiin, että kaikki aistit ovat mukana – niille oli tarvetta matkan aikana. Lisäksi mukaan otettiin taulunkehukset, joilla kehystettiin mielenkiintoisia kohteita. Viisi pysähtymispaikkaa valittiin etukäteen. Matkan varrella keskusteltiin monenlaisista asioista ja ihmeteltiin esimerkiksi liikuntaesteisten ramppeja, bussipysäkkiä, ambulanssia, graffiteja, eksymistä, koirankakkaa, kaikua, kaupungin äänimaisemaa, ötököitä, roskia ja muurahaiskekoa.

Hyödyt kestävän kehityksen kannalta

Kun eri asukasryhmät pääsevät kertomaan mielenpitojensa ja vaikuttamaan oman asuinalueensa kehittämiseen, saavat he osallisuuden kokemuksia. Lapset ja nuoret oppivat samalla vaikuttamisen taitoja ja saavat uusia näkökulmia omaan elinympäristöönsä. Kaupunkisuunnittelun keinoin tehtävät parannukset voivat jatkossa edistää alueen viihtyisyyttä, turvallisuutta ja asukkaiden elämän sujuvuutta.

Yhteystiedot

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, Eija Koski